

Мартян Лариса Федорівна

Дата народження: 15.08.1960

Стаж роботи: 33 роки

Освіта: вища

Спеціальність по диплому: вчитель російської мови та літератури

Категорія: вища

Нагороди: грамота облоно, грамота районного відділу освіти, грамота райради

Проблема: “Інтерактивні форми роботи на уроках світової літератури та російської мови”.

Творче кредо: “У книгах шукаю істину, у людях – мудрість, у спілкуванні – щирість”.

Червонотоківська ЗОШ

*З досвіду застосування
інтерактивних методів на уроках
світової літератури*

Підготувала:
вчитель зарубіжної
літератури
Мартян Л.Ф.

2014 рік

З досвіду застосування інтерактивних методів на уроках зарубіжної літератури

Світ схожий на книгу

І той, хто знає тільки свою країну,
Прочитав в ній лише першу сторінку...

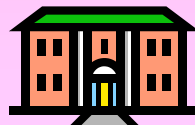
Фужере де Монбрана

Важливим завданням освіти є така організація процесу набуття знань, яка б сприяла розвитку особистості учня, становленню його творчого потенціалу. Суспільство перед вчителем ставить завдання постійного оновлення змісту освіти та навчально-виховного процесу. “Мета літературної освіти – ввести учнів у світ прекрасного, прилучити до національного і світового мистецтва слова, виховувати потребу в читанні, інтерес до художнього слова, високі естетичні смаки. Здатність творчо сприймати прочитане, сприяти вихованню духовно багатого, відданого громадянина”. (З Національної доктрини розвитку освіти ХХ ст..)

Суспільству потрібна читацька особистість. Як її виховувати? Як домогтися, щоб уроки літератури були цікавими, ефективними? Не секрет, що в продовж останніх років учні почали втрачати інтерес до літератури. Монотонність і одноманітність занять, відсутність яскравих вражень робить їх нецікавими і непродуктивними.

Яким же чином треба будувати навчання, щоб процес пізнання став цікавим для учнів? Одним із шляхів, на мою думку, є впровадження у педагогічну практику інтерактивних методів. Вони сприяють не тільки отриманню знань, а й ще більшою мірою, навичок, умінь. Важливі не пошук єдино правильної відповіді, а здатність розв'язувати проблему. Інтерактивна технологія уроку розвиває критичне мислення учнів, їхню читацьку й мовну культуру, здібності самостійного аналізу, виховує толерантне ставлення до іншої думки, повагу до національних традицій, розвиває культуру спілкування й самопрезентації.

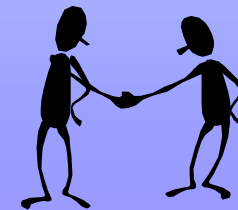
Значно розширюються також пізнавальні можливості учнів. Використовуючи інтерактивні методи навчання, учитель активізує їхню навчальну діяльність, стає організатором учнівського колективу, консультантом дискусії. Учні мають можливість спілкуватися і розвивати комунікативні уміння та навички. Їхня внутрішня мотивація до навчання посилюється.

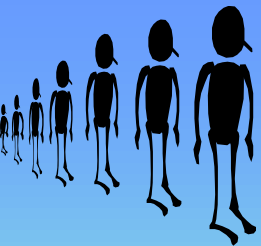

Науково – теоретична база.

Інтерактивне навчання – це навчання у спілкуванні. Головна особливість його метода полягає в тому, що пізнавальний процес відбувається у спільній діяльності вчителя та учнів.

Термін “інтерактив” прийшов до нас з англійської від слова “interact”, де “inter” – взаємний і “act” – діяти. Таким чином, інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу. Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, заздалегідь визначену мету – створити комфортні умови для навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спеціальне розв'язання проблем на основі аналізу обставин і ситуацій. Під час такого навчання учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані виважені рішення. Вважаю, що інтерактивне навчання – це засіб для досягнення тієї атмосфери на уроці, яка найкраще сприяє співробітництву, надає можливість найповніше реалізувати особистістю орієнтовані підходи до учнів. Учитель має можливість раціональніше розподілити свій час для підготовки помічників. В основу запропонованого досвіду покладено пошуки вдосконалення уроку, пов'язані з формами організації навчальної діяльності учнів.

Принципи організації інтерактивного уроку

1. На початку уроку вчитель поділяє клас на групи зі змінним, залежно від характеру завдання, складом учасників. Пропонує кожній групі визначити лідера, який буде керувати її роботою.
2. Через проблемність завдання збуджує активність учнів, спонукає їх замислитися над матеріалом, з яким вони працюють, дивитися на факти під різними навіть несподіваними кутами зору. Для обговорення обирає важливу проблему, значущу для учнів, для їхнього сьогоденного життя, тому, що викликає позитивні емоції.
3. Робить опору на учнівський досвід і мінімум базових знань з вивченої теми
4. Під час обговорення рекомендує учням створювати власні оригінальні версії, що підштовхує їх до самостійності. Враховує й оцінює індивідуальний внесок кожного учня.
5. Створює на уроці атмосферу співробітництва учнів та вчителя, що включає страх отримати погану оцінку.
6. Через емоційне піднесення й почуття розкнутості створює сприятливий фон для засвоєння знань, формування вмій і навичок, розкриття здібностей кожного учня.

Застосування методу на уроках

Суть використання інтерактивних методів полягає в тому, щоб створити умови для постійної активної взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу. Використання інтерактивних вправ на уроках літератури передбачає спільне розв'язання навчальної проблеми на основі аналізу художнього тексту. Учні переказують окремі частини літературних творів, перевіряють домашню роботу або завдання, які виконують на уроці.

У практиці використовують такі види завдань: презентація книжок, підготовка кіносценарію, інтерв'ю з автором або літературним героєм, малювання ілюстрацій до твору.

Цікаво проходить гра “Зрозумій мене”, учасники кожної пари розділяють ролі: один – представник служби “гаряча лінія”, другий – той, хто телефонує до служби. Як правило, це якийсь літературний персонаж. Представник “гарячої лінії” має не просто вислухати, а й активно включитися в пошуки розв'язання проблеми.

Не залишає байдужих гра “Впізнай книгу”, методика її проведення полягає в тому, що учні впізнають, кому належать речі літературних героїв.

Найпродуктивнішими завданнями вважаю такі:

1. Скласти запитання для вікторини за біографією автора
2. Дати свої назви розділам твору.
3. Намалювати ілюстрації та дати коментарі за вивченим твором.
4. Відповісти на запитання літературного диктанту.
5. Сформулювати ідею твору у вигляді прислів'я.
6. виправити помилки “деформованого” тексту літературного твору.
7. Виконати завдання за картками.
8. Придумати інший початок або кінцівку твору, дотримуючись авторського стилю.
9. Розповісти про свої пригоди в ролі літературного персонажа.
10. Поділитися своїми враженнями від книжки у формі листа до її автора.
11. Пофантазувати про дитинство героя – дорослого.
12. Написати розповідь про життєвий і творчий шлях про письменника від його імені.
13. Придумати виступ від імені літературного героя перед учнями класу.
14. Скласти інсценівку вивченого твору
15. Написати передмову (післямову) до певної книжки.
16. Вигадати монолог від імені персонажа вивченого твору.
17. Скласти кіносценарій за мотивами літературного твору.
18. Скласти запитання для інтерв'ю з літературним героєм.

Для закріплення понять найчастіше використовую такі форми роботи.

- “Мікрофон”. Кожен учень висловлює свої думки і враження в уявний мікрофон. Говорять по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку.
- “Мозковий штурм” застосовується для вироблення кількох рішень з конкретної проблеми. Мета – зібрати якомога більше ідей щодо неї.
- “Коло ідей”. Учні вирішують гострі питання, складають, перелік ідей. До обговорення залучаються всі. Розігрування ситуацій за ролями. Учні розігрують у ролях визначену ситуацію. Мета – набути досвід шляхом гри, допомогти навчатися через досвід та почуття.
- “Пласт”. Учні складають відповідь на поставлене запитання за поданим початком.
 1. Я думаю...
 2. Тому що...
 3. Наприклад...
 4. Отже...
- «Ти – мені, я – тобі». Учні в парі обмінюються питаннями на задану тему.
- «Діалог автора з персонажем». Учні працюють в парі. Один з учнів – автор, інший – персонаж. Йдеться про інших персонажів книги.
- “Ланцюжок”. Учні по черзі характеризують якогось літературного героя. Кожен промовляє одне речення.
- “Літературний турнір”. Учень викликає до себе іншого учня, називаючи по імені, ставить якесь запитання за літературним твором. Якщо відповідь правильна, то викликається інший учень і запитання задається йому.

Для активізації творчої роботи використовую різні типи нестандартних уроків. Серед них такі:

**Урок-конференція,
Урок-прес-конференція,
Урок - КВН,
Урок-аукціон,
Урок-диспут,
Урок-ярмарок,
Урок-концерт,
Урок-мандри,
Урок-змагання,**

**Урок-кінозйомка,
Урок - проба на роль,
Урок – знайомство с автором
Урок-інтерв'ю,
Урок-суд,
Урок-спогад,
Урок - лабораторна робота,
Урок-практикум,
Урок-тренінг.**

**Пропоную учням також таке завдання:
підготуватися до ролі вчителя.**

Моніторинг процесу та
результатів досвіду.

Моніторинг апробації досвіду, що представляється, передбачає систему збору, обробки, аналізу інформації про функціонування, безперервне відстеження його стану, якості.

Моніторинг – це сукупність засобів і методів розробки, проведення, аналізу й узагальнення результатів апробації досвіду.

Умови класифікації технологій інтерактивного навчання

Колективне навчання:

- **робота в парах;**
- **робота в малих групах;**
- **акваріум;**
- **мікрофон;**
- **незакінчені речення;**
- **навчаючи - вчусь;**
- **мережана пилка;**
- **мозковий штурм;**
- **інтерактивні нотатки.**

Вирішення проблемних питань:

- **дискусія;**
- **метод “Прес”;**
- **займи позицію;**
- **літературний ландшафт.**

Прийоми творчої театралізації:

- **інсценування;**
- **стоп-кадр;**
- **рольова гра;**
- **“чарівний стілець”;**
- **уявна прогулянка;**
- **“капелюх”.**

Техніки опитування:

- **анкетування;**
- **лови “помилку”;**
- **так - ні**

У своїй педагогічній діяльності А.С.Макаренко розробив ідею "Завтрашньої радості", а В.О.Сухомлинський розвивав цей прийом у створеній ним "Школі радості". Результати діяльності цих педагогів підводять нас до розуміння необхідності введення в навчальний процес сучасної школи такої педагогічної технології, яка б була націлена саме на те, як викликати в дітей почуття радості, забезпечити успіх в навчанні.

Варто зазначити, що навіть іноді переживаючи ситуацію успіху, учень може пережити емоційні потрясіння, різко змінити на позитивний бік свого життя. Створена для дитини ситуація успіху стає точкою відліку для змін у взаєностосунках з оточуючими, для подальшого руху учня вгору сходами розвитку особистості. В цьому повинні бути зацікавлені вчителі й батьки, адже дитині необхідно створити психоемоційний комфорт не тільки в школі, а й дома. Головна мета діяльності вчителя - створити ситуацію успіху для розвитку дитини, дати можливість кожному учню відчувати радість досягнення успіху, усвідомлення своїх здібностей, віри в свої сили.

Завдання вчителя - допомогти особистості дитини вирости в успіху, дати можливість відчувати радість від подолання труднощів, дати зрозуміти, що нічого в житті не дається дарма - скрізь треба докласти зусиль. А успіх буде еквівалентний затраченим зусиллям. У житті постійно відбувається чергування успіхів і невдач. Та все ж існує деякий баланс між ними, який при активній пошуковій поведінці учня може бути переміщений у напрямі до успіху. Інтерактивні технології виховують одну із найцінніших якостей - стійкість у боротьбі з труднощами.

Суть інтерактивного навчання, яка існує у сучасній школі поділяють на активну та пасивну моделі. Але термін "пасивна" є умовним, оскільки "пасивність" - визначення низького рівня активності учнів, переважно їх репродуктивної діяльності.

Пасивна модель

Учні слухають і дивляться (лекція-монолог, читання, пояснення, демонстрація й відтворювальне опитування учнів).

Активна модель

Учень вступає в діалог з вчителем, виконую творчі завдання (самостійна робота, творчі домашні завдання)

Інтерактивна модель

Форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну мету - створити комфортні умови навчання, коли кожен учень відчуває свою успішність.

Інтерактивні підходи до навчання не є повністю новими для української школи. Вони використовувалися ще в 20-ті роки. Серед них був бригадно - лабораторний та проектний метод, робота в парах змінного складу, що було новим словом не тільки в радянській, а й у світовій педагогіці.

Позитивні сторони інтерактивного навчання:

1. Учитель отримує можливість раціональніше розподіляти свій час, допомагати активніше дітям із спеціальними проблемами - особистісними та інтелектуальними.
2. Учитель менше часу витрачає на подолання труднощів з дисципліною.
3. Учні, які мають свій досвід вчителювання, ставляться до вчителів з більшою повагою.

Слабкі сторони інтерактивного навчання:

1. Важко налагодити взаємо навчання як постійно діючий механізм.
2. Дорослим важко контролювати процес взаємонавчання, а результат не завжди ефективний.
3. За невдалого навчання необхідно перевчати учня школяра - вчителя (і його самого), що потребує додаткового часу.

Головні напрямки застосування

інтерактивного навчання:

- дає завдання учням для попереднього підготування, випереджальне домашнє завдання: прочитати, подумати, вибрати, виконати самостійні підготовчі завдання;
- ретельно відбирає до уроку такі інтерактивні вправи, які дають учням “ключ” до освоєння теми;
- під час інтерактивних вправ учням час подумати над завданням, сприйняти його серйозно;
- спокійно і глибоко обговорює підсумки виконання інтерактивних вправ;
- практикує експрес-опитування, самостійні творчі домашні завдання.

Інформація, яку одержую, відстежуючи такі результати, має індивідуально – особистісний характер і дає змогу побачити просування кожної дитини у процесі навчання. Можливість перейти до якісного оцінювання змістовної та процесуальної діяльності. Одночасно оновленому змісту відповідають нові освітні технології, засоби та критерії контролю. Маю таку систему відстеження якості знань учнів:

поточний контроль;
тематичний контроль.

Тестування учнів надає можливість зіставляти якість знань і вмінь кожного учня. Рівень їхніх досягнень протягом року дозволяють відстежити тематичні роботи.

Інтерактивні методи навчання роблять учнів активнішими, невимушеними в спілкуванні. Вони не бояться висловлювати власну точку зору, ділитися думками. Якісно покращилась їх комунікативна компетенція. Зріс рівень зацікавленості предметом.

Анкетування учнів засвідчило, що вони із задоволенням працюють на уроках зарубіжної літератури і беруть участь у різноманітних вправах. Школярі в більшості читають програмовий матеріал, у підготовці до уроків користуються додатковою літературою, готуються до позакласних читань. Вважаю, що за інтерактивними методами навчання перспектива. Вони сприяють підвищенню рівня навчальних досягнень учнів, активізації їхньої пізнавальної діяльності, роблять навчальний процес продуктивнішим.

Червонотоківська ЗШ

Телеурок

*(переказ казки від імені її персонажів за казкою
Г.Х. Андерсена «Снігова королева»)*

*Підготувала
вчитель світової
літератури
МАРТЯН Л.Ф.*

2013 рік

**Тема. Урок розвитку зв'язного
мовлення.**

**Переказ казки від імені її
персонажів за казкою
Г.Х. Андерсена «Снігова
королева»**

**Мета: поглибити знання тексту казки «Снігова королева» ;
розвивати зв'язне мовлення учнів, навички переказу
художнього твору; виховувати вміння поставити себе на
місце іншого допомагати
учням вчитися співпереживати.**

**Обладнання: мікрофон, плакат «Програма телепередач»,
збірка Андерсена,
дзеркало, малюнки.**

**Тип уроку: урок розвитку зв'язного
мовлення**

Зміст уроку

I. Вступне слово вчителя

Казка Х.К. Андерсена «Снігова королева» - одна з найкращих у світовій літературі, вона-справжній скарб і для дітей і для дорослих. Цей твір настільки змістовний, багатий, що міг би заповнити своїми темами, героями увесь теледень. Спробуємо собі уявити такий День Казки «Снігова королева» на українському телебаченні.

Складаючи проект теледня, керуватимемось змістом казки, тим, як розуміє її автор, світ людини, природи.

Кожен з фрагментів нашої програми маємо чітко регламентувати, як цього вимагає специфіка телебачення.

II. Отже теледень розпочинається «Сніданком з Сніговою королевою»

З чого починається ранок? Дуже часто з дзеркала. А чи пам'ятаєте ви дзеркало Троля про яке розповідається на перших сторінках казки «Снігова Королева»? Все добре і прекрасне зменшувалось, а зле і потворне робилося ще потворнішим.

Завдання. За текстом коротко переказати історію казкового дзеркала.

Рекламна п а у з а (малюнки, вірші, плакати)

Наступна передача «Світ живої природи»

У дитинстві малий Ганс із захопленням спостерігав життя природи. Кожна квітка нашіптувала йому історії, які пізніше письменник переказував у своїх творах. Описи природи не властиві народним казкам, є характерною ознакою творчості Андерсена.

Які ж картини природи ми бачимо в казці «Снігова королева»? Як їх можна передати на екрані?

(Підготовлені учні малюють усно уявні пейзажі)

Картина 1. ЛІТО У МІСТІ

Картина 2. ЗИМА

Завдання. Зачитати з підручника описи зими в казці «Снігова королева», який настрій ці описи викликають?

РЕКЛАМНА ПАУЗА (Малюнки, вірші, плакати)

Далі - популярна телепередача «**Все для тебе**»

ІНТЕРВ'Ю З ГЕРДОЮ:

- Розкажіть про себе.
- Навіщо вам було шукати Кая?
- Поділіться своїми враженнями від мандрівок.

ІНТЕРВ'Ю З КАЄМ:

- Невже вам не було страшно під час зустрічі зі Сніговою королевою?
- Що ви відчували, коли тануло ваше серце?
- Чи зумієте ви віддячити Герді за ваше визволення з крижаного полону?

РЕКЛАМНА ПАУЗА (Малюнки, вірші, плакати)

Наступна телепередача «**Поза очі**»
(Інтерв'ю з героями, яких Герда
зустріла на своєму шляху)
Бабуся – чарівниця, Ворон,
Маленька Розбійниця.

РЕКЛАМНА ПАУЗА

А далі телепередача «НАЙРОЗУМНІШИЙ» (вікторина)

- Чарівна, зла і підступна потвора, яка шкодить людям?*
- Хто розповідав про дзеркало по всіх усяодах?*
- На що перетворювалось серце людини, якщо в нього скалка з дзеркала?*
- Що було найбільшою розвагою маленьких Кая і Герди?*
- Коли і де Кай побачив уперше Снігову королеву?*
- Чому різко змінилася поведінка Кая?*
- Що вирішила віддати річці Герда, щоб дізнатися про Кая?*
- Хто розповів Герді про її друга і повернув пам'ять?*
- Чому всі хто зустрічався дівчинці на шляху, допомагали їй?*
- Що врятувало Кая?*
- Чому Ворон називає Принцесу розумною?*
- Що кричали розбійники, коли нападали на карету?*
- Кого відпустила маленька розбійниця заради Герди?*
- На чому написала кілька слів лапландка?*

III ПІДСУМОК

Підходить до завершення наш телеурок. Ми багато встигли зробити, хотілось би похвалити вас, діти!

І нагадати, що незрівнянний казкар Андерсен подарував нам чудову казку, де любов і відданість допомогли зруйнувати чари.

Герда перемогла, тому що

її душа і серце випромінювали любов, добро і тепло.

У казці, як правило, добро перемагає зло, добрі герої оточені живою красою, вони розумні, віддані тому і сильніші за зло, за тих хто має холодну душу і льодяне серце.

*Давайте, друзі, своїми теплими серцями розігрівати душі холодні. Я впевнена, що ми переможемо і зробимо світ, що оточує нас –**К Р А Ц І М!!!***